

GRÅGÅSEN

3/2021/ Årgang 22

Foto: Joan Klausen

SENIORUDVALGET DOF KØBENHAVN

www.dofkbh.dk

Forsidefoto: Joan Klausen. Painted stork fra Sri Lanka.

Painted stork (indisk skovstork) hører til storkefamilien. Man finder den bl.a i vandområder på sletterne i de tropiske områder i Indien og i Sri Lanka. Storkene fouragerer i lavvandede områder omkring floder og søer. Det er standfugle, der kun flytter sig over korte afstande, hvis vejrforholdene ændrer sig, eller hvis der er mangel på føde.

Ifølge en DOF Travel rapport fra 2019 er painted stork rødlistet.

SENIORUDVALGET

Jan Chr. Mollerup	39658767/40508487	f.mollerup@mail.dk
Bjarne Andersen	40552314	bispe32@youmail.dk
Grethe Wenzell	51229985	grethewenzell@webspeed.dk
Joan Klausen	51928836	joanklausen18@gmail.com
Pamela Bartholomeuz	24824345	finnogbarti@gmail.com
Niels Mathiassen	23647040	kjersti.mathiassen@mail.dk
Ib Sørensen	40299710	ibs@email.dk
Tage Stampe	45888290	grethewenzell@webspeed.dk

Seniorudvalget arrangerer årligt ca. 20 fugleture og 6 foredrag, fortrinsvis for DOF's ældre medlemmer. På vore ture har fuglene højeste prioritet. Vi lægger også vægt på et godt socialt samvær og nyder i øvrigt årets gang i naturen.

Som medlem af DOF kan du tilmelde dig Grågæssenes mailliste ved at sende en mail til Jette med oplysninger om navn, adresse, tlf.nr. og mailadresse.

Ligeledes kan du henvende dig til Jette, hvis du har adresseændringer eller hvis du ikke mere ønsker at stå på maillisten.

Jette's mailadresse: jkriegel@privat.dk

INDHOLD:

Interview.....	4
En lektion om Vadehavet.....	7
Om at komme i Vade-havsnød...	10
Vi henter tidevandet ind.....	11
Skovsangeren.....	11
Den lille flagspætte.....	12
Murseglerhistorier.....	13
Historien bag billedet.....	13
Fuglene på mit Anholt.....	14
Ørneoplevelse.....	17
Afviklede ture.....	18
Kommende ture og foredrag	25

Side 7
Optakt til Vadehavsturen
Foto: Jette Bjerregaard

Side 4
Pamela interviewes
Foto: Tage Stampe

Side 21
Hvad er navnet på denne svamp?
Foto: Bjarne Andersen

Side 14
Fuglene på mit Anholt
Foto: Tage Stampe

**SENIORUDVALGET ØNSKER GRÅGÆSSENE
EN GOD SOMMER**

Grethe Wenzell interviewer Pamela Bartholomeuz.

Det er den 30. maj og solen skinner. Vi er på landet (i nærheden af Viby S), hvor vi i sidder i udkanten af Pamela og Finns store naturgrund, med udsigt over marker og en sø, stedet hvorfra Pamela på de gode aftener nyder solnedgangen

Engang kunne man se sortterne boltre sig over søen, men de er her desværre ikke mere. I dag er der en del gedder i søen og det går ud over vandfuglene, så de er fåtallige. Men i haven er der rigtig mange fugle. De store træer og insekterne giver fuglene de bedste betingelser. Vi glæder os over fuglesangen, ikke mindst nattergalen, som dominerer lydbilledet.

Fodrer du fuglene?

Ja, der ligger altid frø i det store foderhus. Da jeg havde min 80 års fødselsdag, spurgte Finns søster mig om, hvad jeg ønskede mig – jeg manglede jo ikke noget – nå hvad så – så sagde jeg: ”Fuglefrø”.

Så kom hun minsandten med, ja, jeg tror at der var for mindst 500 kr. Så nu er der frø til et stykke tid.

Ved du hvor mange forskellige fuglearter der holder til i haven?

Her er mindst 20. Vi har rødstjert i en af kasserne - stære og stæreunger, de flyver frem og tilbage, det er skægt at se på - solsort, gærdesanger, tornsanger, skovskade - stor flagspætte, som ofte ses ved foderhuset - spætmejse, grønirisk, gulspurv, løvsanger, de forskellige mejser, gærdesmutte, rørsanger og krage - en fasan, som vi kan få til at spise af hånden - og nattergalen.

I går aftes sad der en nattergal og sang lige over hovedet på mig. Den gik helt amok - og så kom jeg i tvivl om det var en nattergal, der sang som en sangdrossel eller en sangdrossel, der sang som en nattergal.

Jeg nyder at være her, for mig er det et paradys på jorden. – Hov, der hører vi hungøgen, den har sin egen lyd.

Hvordan startede din interesse for fugle?

Det var omkring 1973, hvor vi boede oppe i Søster Svenstrup. Jeg hørte en fugl, der sang, og så tænkte jeg: ”Gad vide hvad det er for én”. Jeg havde en gammel fuglebog, og den viste, at det var en bogfinke – vi har også bogfinker her i haven.

Så meldte jeg mig til et kursus hos Erik Jensen. Her fik vi via høretelefoner mulighed for at høre alle fuglestemmerne. Da jeg er ret musikalsk, lærte jeg forholdsvis hurtigt at skelne stemmerne fra hinanden. Beklageligvis måtte Erik Jensen holde op på grund af problemer med øjnene.

Derefter meldte Ingborg (tidligere kollega og ”Grågåse”, som desværre ikke lever mere) og jeg os på Klaus Mallings hold. Men det var lidt for avanceret for os.

Finn og jeg flyttede til Rødovre, og her havde John Speich et fuglehold. I 1982 kom Ingborg og jeg på holdet og var der i ca. 10 år.

Ingborg og jeg har haft rigtig mange sjove fugleoplevelser sammen. Ingborg kom her ned på landet, og vi stod op kl. 4 om morgenen og gik ture i området og lyttede til al fuglesangen. Det var så skønt.

Du er født og opvokset i Ceylon (Sri Lanka)! Havde du en interesse for naturen dengang?

Ja, meget. Jeg hadede Colombo. Jeg bryder mig ikke om storbyer. Min bror arbejdede på en teplantage og boede i et stort hus ejet af et engelsk firma. Der kom vi i alle vores ferier. Det var

noget af det bedste, jeg vidste. Det lå oppe i bjergene. Jeg elskede at gå ture, at observere det hele og nyde naturen.

Vi havde en tam common mynah (# se nederst på næste side) og vi havde tamme egern, der løb rundt på skuldrene af os. Jeg har altid interesseret mig for dyrene, men en speciel interesse for fuglene kom først, da jeg kom til Danmark.

Biædere fra Sri Lanka

Foto. John Speich

Som ung rejste du til England for at uddanne dig til sygeplejerske...

Ja, den uddannelse jeg kunne få i Ceylon var ikke særlig god, så jeg valgte England, hvor jeg var fortrolig med sproget. Jeg arbejdede i England efter at være færdiguddannet, men det var ikke et godt sted at være, der var megen racisme. Som farvet, blev man udsat for mobning og ubehagelige tilråb, og lønnen var så dårlig, at man måtte tage ekstra arbejde for at overleve.

Hvornår kom du til Danmark?

I starten af 70'erne. Sammen med 2 andre sygeplejersker, som også var fra Sri Lanka, valget jeg at tage til Danmark og det har jeg aldrig fortrudt. Her er godt at være og lønnen var god.

Hvordan fandt du frem til Grågæssene?

Gennem Ingborg, som fortalte at Poul Reib havde startet "Grågæssene" og anbefalede mig at være med. Så da jeg gik på pension i 2001 blev jeg en "Grågås" og har været det siden.

Du blev medlem af seniorudvalget og har i lange perioder været eneste kvinde i udvalget.

Betød det noget?

Nej, overhoved ikke. Det var bare skægt.

Jeg var mest involveret i sæsonafslutningen, som i mindst 10 år foregik her på landet. – Finn og jeg slog pavilloner op og lavede mad til mellem 60 og 70 Grågæs.

Vores naboer undrede sig over, at jeg kunne lave mad til så mange mennesker uden at have indlagt vand og elektricitet i huset – Men det er jo bare en spørgsmål om planlægning.

Du er meget gæstfri - er det en tradition du bringer med fra Sri Lanka?

Ja, dernede var der altid åbne døre, man besøgte hinanden spontant og følte sig altid velkommen. Her er det hele mere formelt, der skal inviteres, det er meget mere besværligt.

Alle er velkomne her os, og folk kommer også, men det går ikke den anden vej. Vi kan ikke bare komme uanmeldte hos hverken naboer eller andre.

Ceylon blue magpie. Endemisk fugl fra Sri Lanka. Hører til kragefuglene. En sky og vagtsom fugl, der primært holder til i regnskoven, men også kan ses i landsbyer nær skoven. Optræder ofte parvis eller i små flokke.

Foto: Joan Klausen

Har du stadig familie i Sri Lanka?

Nej, mine søskende, 2 brødre og 1 søster emigrerede, da det i starten af 70'erne blev vedtaget at hovedsproget, som var engelsk, fremover skulle være singalesisk og der var stor mangel på jobs. De så ingen fremtid for sig selv eller deres familie i landet og valgte at flytte til Australien.

Har du besøgt Sri Lanka?

Ja, 3 gange. Jeg kunne slet ikke kende det, da jeg kom derned. Alt var anderledes. Men bjergene var det samme, det var pragtfuldt, jeg elsker bjergene.

De to første ture var ren turisme, men den 3. tur var en fugletur med John Speich og det var rigtig dejligt.

Her slutter interviewet, for Pamela har selvfølgelig forberedt et lækkert måltid, som indtages ved det lange bord i gårdhaven foran køkkenet. Her har Pamela sat sit personlige præg med sine mange blomster, keramik og malerier.

Den store køkkenhave på den anden side af huset er nedlagt, det blev for meget, når huset, haven og drivhuset i Rødovre også skal passes.

Commen mynah er en af de mest almindelige fugle på Sri Lanka. Den hører til stærefamilien (24 cm.). Er en altædende skovfugl, som har tilpasset sig **ekstremt** godt til bymiljøet.

En lille lektion om Vadehavet v/ Peder Agger

Når vi ser bort fra det åbne hav, er den danske del af Vadehavet det største og et af de vildeste naturområder, vi kan finde inden for landets grænser.

Selv udgør det en tiendedel af det større internationale Vadehav, der er Verdens største sammenhængende tidevandsområde.

Det strækker sig med 6 tiendedele langs Tysklands og 3 tiendedele langs Hollands Nordsøkyst. Den danske tiendedel er den relativt bedst bevarede. F.eks. er Skallingen den største strandeng, som ikke er inddiget, og Varde Å den største uregulerede flodmunding i hele det internationale vadehavsområde.

Tidevandet er nøglen til at forstå Vadehavet. Hver 12'te time, eller helt nøjagtigt hver 12'te time og 24 minutter er der højvande og indimellem tilsvarende lavvande. Det indebærer, at kolossale vandmængder bringes frem to gange i døgnet og med dem nye næringsstoffer. Det betinger en enorm biologisk produktion, hvor bakterier og mikroskopiske alger giver grundlag for orme, snegle, muslinger, krebsdyr, fisk, fugle og pattedyr på de højere niveauer i fødepyramiden.

Tidevandsforskellen, der er op til 1,80 meter mod syd, betyder, at 2/3 af vadefladen dagligt tørlægges hhv. vanddækkes. Det giver især de fugle gode fourageringsmuligheder, der enten, som vadefuglene, kan stikke næbet ned i mudderbunden og hive orme op, eller, som edderfuglene, dykke ned til de oversvømmede muslingebanker.

Copyright: CWSS

Brushøns

Foto: Tage Stampe

Udover af tidevandet, der skyldes månens tiltrækning, er vandstanden afhængig af vindforholdene. Højeste vandstande opstår, hvis flere dages sydvestenvind slår om i nordvest, på tidspunkter hvor månen og solen trækker i samme retning. Det sker ved hhv. nymåne og fuldmåne og kaldes springflod. Det kan betyde en vandstand, der er 3-4 meter over normalen. Hvilket selvsagt er et problem, hvis digerene ikke er høje nok.

En mindre men til gengæld hyppigere udfordring er de oversvømmelser, der opstår, når åerne går over deres bredder bag ved digerene, fordi længere perioder med pålandsvind og højvande, har holdt de sluser lukkede, der ellers skulle have tilladt afstrømningen ved lavvande.

Geografisk ligger Varde Å og Ho Bugt i nord. Halvøen Skallingen strækker sig ned mod Fanø og afgrænser dermed Grådyb, hvor Esbjerg ligger inde på fastlandet, og den lille ø Langli ligger ud for Hjerting. Knudedyb ligger syd herfor ned mod Mandø Ebbevej.

En typisk vadehavskyst

Foto: Jette Bjerregaard

Så kommer Juvre Dyb ned mod Rømø dæmningen og til sidst kommer Lister Dyb mellem Rømø og Sild, hvorfra den lille ø Jordsand nu er forsvundet. Den var i middelalderen beboet, men blev senere blot brugt til sommergræsning. Den blev endeligt opslugt af havet i vinteren 1998/99.

Jordsands skæbne er blot et eksempel på dynamikken i området. Langli, der i dag er en ø, var for 100 år siden spidsen af en halvø øst for Skallingen, der dengang blot var en sandbanke, hvor der de følgende årtier først opbyggedes klitter i vest og siden bagvedliggende strandenge. Nu er de atter på retur idet Skallingen er skrumpet med 2 km indenfor de seneste 25 år.

Den slags forandringer får normalt ikke lov til at forløbe og slet ikke andre steder i landet. I Vadehavet har man dog også (især tidligere) forsøgt at styre udviklingen. Man har ved at opbygge slikgårde, dvs. ca. 1 ha store firkanter af vade omgivet af faskiner i form af grangrene mellem pæle, der kunne bremse vandet og dermed øge bundfældning af det slam, der er opslemmet i det indstrømmende vand. Dette er i dag den eneste form for landvinding, der foregår.

Før i tiden (senest med etableringen af Margrethe Kog i 1982) har man også indvundet land ved at bygge diger.

Vadehavet består hovedsageligt af vadefladerne, der så ofte dækkes af havvand, at de er uden landvegetation.

Er vegetation etableret typisk bestående af kveller, hindebæger, vadegræs eller annelgræs kaldes det marsk. Den kan ligge foran diget og kaldes da forland. Vandet strømmer ind og ud gennem dybene. Afløbsrenderne kaldes i vaden for priler og i marsken for loer. Bag digerne findes afløbskanaler og grøfter og klæggrave også kaldet dige-søer som er sporene efter den indvinding af ler, der skulle til for at bygge digerne.

Af dyrelivet skal den lille bestand af gråsæler nævnes først, fordi gråsælen er vores største rovdyr. Derudover er der en stor bestand af spættet sæl og en jævnlig forekomst af marsvin. Af andet dyreliv skal nævnes krebsdyr (slikkrebs, krabber, heste-rejer), muslinger (blåmusling, hjertemusling, stillehavsøsters), fisk (hornfisk, multe, og yngel af tunge og rødspætte, og i Sneum Å den globalt sjældne fisk Nordsø-snæbel).

Endelig er der fuglene, der i antal af 10-12 millioner forår og efterår passerer som trækgæster eller i antal af flere millioner yngler i området.

Ryler

Foto: Jette Bjerregaard

Det er den strategiske beliggenhed som et højproduktivt, lavvand og isfrit fourageringsområde for fugle på træk, der giver Vadehavet sin store naturmæssige betydning. Ved at ligge på den nordøstatlantiske trækfuglerute, har naturbeskyttelsen her en betydning der rækker langt ud over landets grænser.

Det danske Vadehav er da også beskyttet både i det Vadehavssamarbejde Danmark siden 1978 har deltaget i sammen med Tyskland og Holland, som nationalpark siden 2008, som Natura-2000 område, og siden 2014 som UNESCO-Verdensarvsområde.

Dengang jeg gik ud for at hente tidevandet ind og kom i vadehavsnød!

Vadehavets digter Jens Rosendal bliver hvert år fejret af et stort antal mennesker, der møder op en lørdag i maj måned tæt på hans fødselsdag (15. maj). En række lokale borgere står bag arrangementet, som foregår fra stranden ved Vesterende Ballum.

Efter velkomst og fællessang på diget vandrer flere hundrede mennesker i gummistøvler over forlandets smat og vand med Tønder Brass Band i spidsen et par hundrede meter ud på vaden. Når afstanden er passende, vendes om, og så vandrer hele selskabet syngende ”Vi henter tidevandet ind” tilbage mod kysten.

Jeg deltog i fødselsdagsfesten i maj 2019 og gik fuld af selvtillid i mine vandregummistøvler med ud på vaden (jeg havde prøvet det før, oven i købet med teleskop på ryggen). Men jeg var ikke kommet langt ud før det blev tungt, ja, rigtig tungt. Jeg kunne ikke få støvlerne med.

Det lykkes mig at gå et lille stykke (størsteparten af deltagerne var langt foran). Fra at gå fremad begyndte jeg at gå nedad og til slut sad jeg fast i sumpen, jeg var grædefærdig. Jeg var rejst helt fra København for at være med til denne begivenhed, og så stod jeg her og kunne ikke andet. Jeg følte mig i stor nød.

Men så kom hjælpen heldigvis. En mand med en kraftig arm greb mig og reddede mig op af dyndet og slap mig ikke, før jeg igen havde fast grund under fødderne. Så jeg fik hele oplevelsen med at gå ud i Vadehavet og hente tidevandet ind og deltage i den efterfølgende fest med servering af suppe ad libitum og rugbrødsbagkage. Det var en nydelse at synge sammen med 350 sønderjyder, der kunne deres Højskolesangbog. Vi sang først og fremmest Jens Rosendals skønne sange med Rasmus Skov Borring ved klaveret.

Men hvad gik galt? Jeg havde som sagt prøvet at gå på vaden før:

En dag i august år (?) gik vi ud fra Rømø's nordøst kyst for at opleve fuglene i Vadehavet. Vi var et hold fra Askov Højskole med Klaus Melbye i spidsen. Vi stod derude med teleskoper. Det var en overjordisk oplevelse: De mange forskellige fuglelyde og luftspejlinger, som gav fuglene anderledes og diffuse former.

Her havde jeg ingen problemer med at vadehavsvandre.

Det gik op for mig, at man kun har kontrol over sine gummistøvler, når man kan fylde dem ud. Har man ikke de rigtige sokker på, går det galt. En lille selskabssok dur ikke. Nej, gode kraftige sokker skal der til for at erobre Vadehavet, når tidevandet tillader det.

Grethe Wenzell

Vadefugle

Kunstner: Marco Brodde

Vi henter tidevandet ind

1. Kom nu og leg med på en vadehavstur
mens kloderne selv triller rundt
Følg blot et sekund universernes ur
der styrer det levende bundt
Det pibler, det skifter, det driver herind
det finder sit løb selvom døv, ja, og blind
Det sukker og samler og hitter en vej
som mønster for dig og for mig.
2. Så går vi derud over priler og sand
og ser hvor det blinker og ler
Langt ude der øjnes det vældige vand
som snart skyller ind mod os her
For månen vil trække og solen er med
så jorden og vand må af sted, må af sted
se, havet som stiger og bølger sig op
og rejser sin spændstige krop.
3. Men vaden vi går på er magelig nok
med sand og så fin og så flad
Og her lander fuglene flok efter flok
på vej efter ebbetidsmad
Og nu kan de spise så meget de kan
men snart bli´r det hele det pureste vand
og muslinger, orme og snegle går ned
i slikket og vil nok ha´ fred.
4. Først trasker vi langsomt og ser os omkring
og undres ved strømmenes spring
Snart her og snart der og det skyller forbi
Det leger og finder sin sti
Hov, der kom det foran og vi må ha´ fart
for nu fyldes priler og vaderne snart
Så haster vi efter det levende vand
og følger det helt ind til land.

Vadehavssangen bringes med tilladelse af Jens Rosendal (forfatter) formidlet gennem Rasmus Skov Borring (komponist). Sangen, som er fra 2012, er med i den nyeste udgave af Højskolesangbogen som nr. 157, hvor noderne også findes.

Skovsangeren er tilbage i Dyrehaven

På en tur i Dyrehaven ("Indelukket") d. 29. maj hørte jeg skovsangeren for første gang i måske 6 år. Først troede jeg ikke mine egne ører, men den var god nok, og da jeg lidt senere hørte endnu én ved Mølleåen nær Stampedammen, var jeg overbevist. Videre på min færd kom jeg til Mathildebroen, hvor jeg mødte Torkild Kristensen. Han havde også hørt den og oven i købet taget et billede. Jeg var så heldig at få lov til at bringe billedet i "Grågåsen".

Foto: Torkild Kristensen

Grethe

Den lille flagspætte

Tage og jeg (Grethe) besøgte Vaserne i begyndelsen af april på jagt efter den lille flagspætte og her mødte vi Finn Carlsen (som var ude i samme ærinde), på et sted hvor fuglen var blevet observeret flere gange i den forløbne uge.

Vi gav os god tid, men forgæves. Den lille flagspætte lod sig hverken se eller høre.

Men til gengæld fik vi en hyggelig snak om fugle og fotografering.

Finn ville gerne bidrage med billeder til "Grågåsen", og da vi senere så hans hjemmeside, blev vi klar over, at det var et rigtig godt tilbud, vi havde fået.

Grågæssene fik desværre heller ikke set den lille flagspætte på turen til Vaserne d. 5. maj, men her har alle chancen for at få et kig på den lille fine fugl.

På opfordring sendte Finn dette billede med ledsagende tekst:

Lille flagspætte fra Vaserne d. 25. april 2021

Foto: Finn Carlsen

Min yngste søn har længe syntes, at jeg skyldte ham en lille flagspætte, da jeg gennem nogen tid havde talt om den, og han efter mere end et forsøg i Vaserne endnu kun havde hørt, men ikke set den "lille".

Af samme grund, har vi på hans opfordring forsøgt tre gange i foråret, men hver gang uden held. Fra Frederikslund Skov og frem og tilbage til fugletårnet, men lige lidt hjalp det.

Sidste forsøg blev så d. 25. april fra Frederikslund Skov og til fugletårnet. Men nej, ingen lille flagspætte. Vi besluttede dog at gå en smule videre mod Bistrup og hvor Vasestien slår et sving, satte vi os på en bænk for at nyde en kop af den medbragte kaffe.

Efter at sønnike og jeg havde vendt verdenssituationen en gang eller to, skimtede jeg ud af øjenkrogen en bevægelse på en stamme blot fem meter fra vores bænk. Og minsandten om ikke den lille flagspætte beærede os med sit nærvær. Ganske lidt sky, optaget af fouragering lod den sig beskue i en halv times tid.

Godt tilfredse forlod vi stedet. Havde vi dog bare taget kaffe med noget før.

Finn Carlsen

Mursegler-historier

Foto: Rita Ploug

Vi bor på 8. sal, i murseglerhøjde kan man næsten sige!
En varm augustdag sidste år, hvor alle vinduer var trukket til side, kom vi ud på altanen og fandt en mursegler liggende på gulvet. Vi havde ikke hørt den lande!

Vores lille ven trak tydeligt vejret, men rørte sig i øvrigt ikke. Vi prøvede at anbringe den oppe på gelænderet i håb om, den måske ville kunne lette, når den havde sundet sig lidt.

Men selvom vi tilbød den vand og i øvrigt snakkede kærligt til den, klarede den det desværre ikke og gav op efter en times tid!

Lean Jørgensen og Rita Ploug

Mit bekendtskab med murseglerne begrænser sig til forestillingerne i Grønnegårds Teatret i Bredgade, hvor de altid ta´r opmærksomheden fra skuespillet. Det er mere interessant at følge murseglerens formidable flyvekunst højt over byen.

Vibeke Bøstrup

Historien bag billedet

Sneuglen lever, som navnet næsten antyder, i det høje nord. Men engang imellem dukker den op i Danmark og Skåne.

Det kan være, den har navigeret forkert, eller måske mere sandsynligt, at den er på jagt efter føde på grund af de lejlighedsvis dårlige gnaverår nordpå.

Min første sneugle overhovedet så jeg i en lille by Dalmose, som ligger ikke så langt fra Sorø.

Uglen havde vist opholdt sig i Dalmose i nogen tid, og der var naturligvis andre fuglekiggere, som havde fundet vej til Dalmose.

Efter nogen tids søgning fandt vi den oppe på et højt tag – ikke særligt fotogent. Men pludselig flyttede den på sig og befandt sig nu i en skolegård med en legeplads, hvor den slog sig ned og blev siddende længe.

Godt nok var skolen lukket pga weekend, men der var alligevel en del både børn og voksne som kom tæt på, **meget** tæt på. I lang tid kunne man beundre uglen, som var totalt upåvirket af de forholdsvis mange mennesker.

Foto: Poul Reib

Poul Reib

Fuglene på mit Anholt

Jeg er kommet på Anholt siden 1978, ofte både forår, sommer og efterår.

Jeg har altid lyttet til fuglekoret om foråret, men ikke før 2014 fik jeg sat navn på lydene efter et fuglestemmekursus i Hillerød.

Og så tog det fart med min fugleinteresse.

Jeg har nu været pensionist i 8 år og derfor kunnet være på Anholt fra forår til efterår, sammenlagt ca. 3 måneder årligt.

Om foråret kommer bogfinker, grønirisk, blåmejsler og musvitter i mængder i mit fuglehus. Også dompappens bløde fløjt lader

sig høre. “Hvor mon den sidder? Jo der - og der er to hanner og en hun!” Også de finder vej til solsikkefrøene og mit blå keramikvandfad. Et farveorgie med hannens koralrøde bryst og hunnens fine rosagrå ditto.

Pludselig er haven fuld af rødhalse og fuglekonger på træk. Et par stykker bliver sommeren over. Sågar rødtoppet fuglekonge har jeg spottet.

I hækken yngler munk og solsort. Undertiden får solsorten tre kuld på en sæson. Og som han dog kan synge! Gærdesangeren og gærdesmutton høres og ses også, og havesangeren pludrer løs. På den skovklædte Bybakke høres for alvor bogfinkens “Det ka` jeg si` li` så tit det ska` være”, gransangerens “chifchaf”, spætmejsens gadedrengefløjt, løvsangerens blødt dalende tonerække og guldspurvens”1-2-3-4-5-6- syyyv”.

Et tidligt forår så jeg pludselig 30-40 drosselfugle søge føde i haven: Sangdrossel, vinddrossel og misteldrossel”. Med et slag lettede de og lod sig ikke se mere.

Med års mellemrum kommer en fin gul pirol, som kendes på sin smukke sang. Så er fuglefolket ude med kikkerterne!

“Viben slår et enligt slag over mosedammen” står der i sangen “Stille hjerte sol går ned”, men desværre er viben i tilbagegang - også på Anholt. Men landsvalerne er her endnu, og når der er flyvemyrer i luften har de travlt, flyver med åbent næb lige ind i maden. Ellers er insekterne og sommerfuglene desværre også i tilbagegang.

Utålmodigt lytter jeg efter storspovens smukke nedadgående trille. I år hørte jeg den i påsken. Øens fuglemand, Frank, siger de er begyndt at yngle i Ørkenen (Europas største lavhede med store indlandsklitter og spor af havbund med strandrevler). I år så jeg faktisk et spovepar gå ned i mosen tæt på Nordstranden.

Over mosen svæver et smukt rørhøgepar. Også tårnfalk og musvåge viser sig på himlen. Undertiden spotter jeg rød glente, et år, et par med tre “teenagere”, som blev moppet af gråkragerne. De sidste smider deres uordentlige rede på Bybakken og laver et farligt postyr, når der kommer ubudne gæster.

En gang troede jeg ikke mine egne øjne da der på foderbrættet sad en fin kernebider. Det er en meget sky fugl, og jeg har desværre aldrig set den igen. Tidligere kom hele fasanfamilien ofte på

Besøg i haven, kokken smukt spankulerende, mens hunnen puttede sig under ribsbusken med sine kyllinger. Nu er også de væk, måske skudt af jægerne!

I byen er der mange duer, især hos Frank. I min have gæster tyrkerduerne mit fuglehus, mens de slås om maden, så fjerene flyver. De er ganske ufredelige og har hæse skrig, men en yndig lille due at skue. Hvert år præsterer de mange unger.

En dag vandrede der pludselig en brevdue ind i mit lille hus. Den ville helt sikkert gerne have mig til at tage brevet af. Den var kommet ud af kurs, men efter lidt vand og foder og et lille hvil lettede den igen.

En tidlig majmorgen skulle jeg på mit udedas - og der sad nattergalen og sang af hjertens lyst - helt synlig i birketræet. Jeg turde næsten ikke gå forbi for ikke at forstyrre den.

Og så en aften hørte jeg pludselig en dyb hul brummelyd. Mon det er en rørdrum i mosen? "Hvis du hører den igen, så kald straks på mig", sagde Frank. Jeg har endnu ikke set den.

Tidligere var der storke på Anholt, men de har været væk i mange år. Så pludselig sås 3-4 storke fouragere i mosen forrige år - men ak, de fløj væk. Peter Brøste lod bygge en fin storkerede på Nordbjerg, med frit udsyn til alle sider. Desværre er det endnu ikke lykkedes, at få et storkepar til at blive permanent. Måske pga. den kraftige afvanding af agerlandet, som får frøer og andet guf til at forsvinde!

I år så jeg store stæreflokke ankomme i påsken. Når de drager af sted igen ultimo juli/primus august, er der tale om sort sol. Et år slog de sig ned på marken, på hestene (mums, fyldt med skønne insekter), i hegnene og træerne rundt om marken i solnedgangen. De havde allerede længe holdt flyveøvelser i Ørkenen med årets kuld - og nu, da alle kirsebærtræerne var raseret for bær, var det tid at drage til de varme lande.

Tejster

Foto: Tage Stampe

I nogle år havde øen ejet en grøn amazonpapegøje, som formentlig var kommet med et skib. Nina "Post" fodrede den om vinteren med æbler og hyben. Men så et år var den pist væk, sikkert har den troet, den var en stær, for den sås også flyve i Ørkenen sammen med stærerne. Vi savner dens hæse skrig, når den fløj din aftenrunde over byen "nu siger Gøje godnat".

Traneflokke kan også finde på at raste på deres vej nord- og østpå til deres ynglepladser i Sverige. Sidste år talte jeg 16 i engen.

I havnen sidder en stor flok tejster på de store sten. Morsom lille alkefugl, når den letter med sine røde ben for at svømme med edderfuglene og et par toppede skalleslugere. Når jeg om foråret, tidlig sommer, går ind under Sønderbjerg ser jeg ofte en edderfuglebørnehave på stranden eller i vandet,

skarpt bevogtet af de voksne hunner, som rejser sig hvæsende i vandet for at beskytte ungerne, når de store mågefugle har udset sig en lækker middag.

Og måger er der rigtig mange af: Svartbag, stormmåge, sølvmåge og hættemåge. Anholt har en stor bestand af sildemåger, det vil sige havde en stor bestand, indtil Norddjurs` biologer med deres naturgenopretningsplan ødelagde deres redesteder. Ørkenen skulle renses for invasive arter af bl.a. hybenrose og bjergfyr. Det blev gjort meget brutalt med store maskiner - og så røg mange redepladser ved samme lejlighed, og sildemågerne blev hjemløse. En skandale, synes jeg.

På Flakket på Nordstrand yngler dværgterneren. Der er adgang forbudt i yngletiden, men et år havde ternerne ikke læst skiltet og havde slået sig ned et andet sted på stranden - og der kom jeg forbi – alene - og hele flokken gik på vingerne og var ganske truende. De har sylespidse næb og kan lave kamikazeangreb. Jeg undslap. “Sikke da også noget rod, at smide sine æg mellem sten, der ligner!” Det samme gør præstekraverne. Strandskaden kan også være meget truende i ynglesæsonen.

Strandskade

Foto: Tage Stampe

På Nordstranden har jeg også set gravænder og rastende gåseflokk (Canada- og bramgæs), samt en mængde forskellige vadere f.eks. ryler, hjejler, rødben og forskellige klirer. Også hvid og gul vipstjært, samt bjerglærker om efteråret.

På Nordstrandens forstrand bor alle lærkerne. Oh, at komme cyklende og blive hilst af deres jublende sang!

Der er endvidere en kæmpe skarvkoloni, de bor mest sammen med sælerne helt ude ved fyret på Totten. Her konkurrerer de med alle sælerne (og menneskene) om havets fisk og skaldyr. Der er ganske enkelt ikke føde nok til de mange individer, nu da sælbestanden er blevet stor igen efter influenzaepidemien i 90'erne.

En gang sad der en stor sribet fugle på en hegnspæl, og da den lettede var ryggen rød - en hungøg. Så er der sikkert også rørspurv i mosen, for her lægger gøgen jo gerne sit æg.

En rødstjert boede sidste år i træerne hos Frank. Og jeg var så heldig at se en markpiber med den karakteristiske sangflugt i Vesterklit sidste år.

Når der er modne tidsler, kan man være heldig at se en flok stillidser.

Jeg er sikker på, at der endnu er mange arter for mig at opdage. Især Ørkenens fugle er jeg usikker på. Og et vennepar, som er skrappe til fugle, spottede en morgen forskellige falkefugle, så der er meget at opdage og genopdage. Derfor har jeg nu investeret i en lille Swarovski 10x25, som altid skal med mig, også når jeg bare lige skal ud på en lille tur, for det er jo tit der, der pludselig sker noget!

Gitte Klargaard

Thy Nationalpark. - En spændende ørneoplevelse.

I den sidste uge af maj var vi en tur rundt i St. Vildmose og Nationalpark Thy - og denne dag befandt vi os i Vejlerne ved Kærup Holme-skjulet, mellem Lund fjord og Selbjerg Vejle

Der var ankommet 2 lokale fuglefolk og pludselig blev vi opmærksomme på stor uro hen over sivkanten. Ænder og viber i luften og en havørn på jagt. Den jagede var en grågås, der øjensynligt var udpeget som dagens ret.

Dette viste sig dog at blive en del vanskeligere, end ørnen havde regnet med. Der blev jaget og dykket frem og tilbage i længere tid og gåsen var nu trukket et godt stykke ud på vandet. Herude dykkede ørnen pludseligt ned mod den efterhånden panikslagne gås og begge kom helt ned under vandoverfladen.

Nu var den store fugl blevet plask våd og så noget fortvivlet ud, men med gåsen, tilsyneladende i den ene klo, begyndte ørnen at begive sig på en længere tur mod sivbredden, med vingerne baskende som årer.

Meget våd og forpjusket slæbte den gåsen op på en græstue og begyndte at baske helt vildt med vingerne, alt imedens den nærmest sad på sit bytte, formentlig for at komme sig lidt og blive tør.

Nu skete der så det mærkværdige, at gåsen fik revet sig løs og noget forpjusket hastigt begav sig til havs, og lige så pludseligt ankom der 3 havørne mere og satte sig ved den forkomne ørn. Havde jægeren skreget efter hjælp?

Afstanden til os var for lang til, at vi kunne høre noget og iagttagelserne kunne kun lade sig gøre, fordi vi alle havde scoop på. Det der måske var endnu mere mærkværdigt var, at ingen af ørnene åbenbart havde lyst til at flyve efter den noget handicappede gås, der ellers måtte være et let bytte.

Dagen blev så yderligere rundet af med en tæt forbi flyvning af en rørdrum, der badet i den tidlige aftensol lyste i al sin farvepragt. Sikke en aften og vi var alle fire enige om, at vi hellere måtte tage hjem herefter. Vi kunne simpelthen ikke kapere mere.

Lene og Jan Bai Jensen

Havørn

Foto: Tage Stampe

Onsdag d. 21. april – tur til Præstesø i Værløse

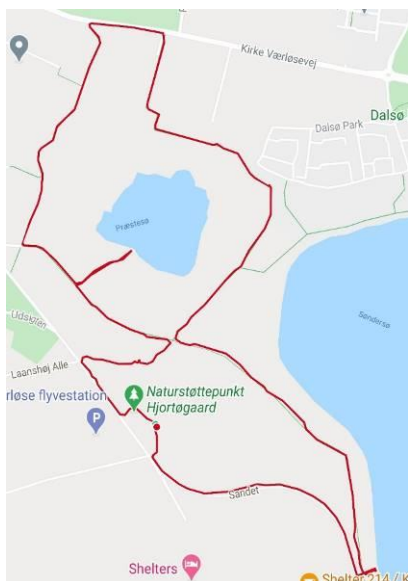
Ca. 25 grågæs mødtes ved Naturstøttestpunkt Hjortøgård ved den gamle flyveplads til den første fugletur efter 6 måneders pause på grund af coronanedlukningen. Gensynsglæden var stor. For at sikre god afstand havde vi besluttet at dele os i to grupper, hvor den ene gik til fugletårnet ved Søndersø under ledelse af Grethe W. og Asger, medens den anden gik direkte mod fugletårnet ved Præstesø under ledelse af Joan og undertegnede.

På vej mod Præstesø var der masser af småfugle i krattet (bl.a. gærdesmutte, spætmejsler, gulspurv), og da vi nærmede os fugletårnet ved Præstesø var der stillits. Vi kom ud til tårnet og kunne se skeænder, strandskade, pibeand, krikand og knarand samt landsvaler i luften.

Foto: Bjarne Andersen

Da 10-kaffen var indtaget, begyndte vi turen rundt om Præstesø og da vi nåede den modsatte bred, kunne vi se, at det andet hold var nået fra Søndersø til fugletårnet ved Præstesø, samtidig så vi fjordterne over Præstesø.

Turen gik videre langs sydsiden af Søndersø til vi nåede fugletårnet med en flot rørhøg over sivskoven mod øst. Herfra gik vi tilbage over flyvepladsen og havde en flot tårnfalk i et af træerne – desværre lettede den, da vi kom tættere på.

Tilbage ved det rustne shelter blev frokosten indtaget i sol og blæst.

Turen var på 5,16 km og vi nåede 52 arter (der var de seneste 10 dage registreret 67 arter i Dof-basen)

Foto: Bjarne Andersen

Der lå en and i sivkanten i Præstesøen på en måde, der gjorde den svær at bestemme, men heldigvis havde jeg kameraet med, så billed-dokumentationen viser, at det bare var en taffeland.

Foto: Bjarne Andersen

Bjarne

Onsdag den 5. maj – tur til Vaserne

Vi var lidt over 20 grågæs der mødtes ved Holte Roklub på Frederikslundvej til noget, der kunne ligne en regnvejrsdag, der dog ikke blev så slem. Vi startede med at gå ad plankestien langs Furesøen og drejede til venstre ad Furesøstien, hvor vi begyndte at spejde efter lille flagspætte – Heldet var ikke med os, men vi havde i stedet stor flagspætte og lidt senere skovskade i flot positur samt en rede med skovskade nær stien og en flot syngende sangdrossel.

Da vi nåede fugletårnet var det tid til 10-kaffen og minsandten om ikke turlederne havde styr på datoen – Grågæssenes 25 års fødselsdag, og derfor kunne traktere med en lille en til halsen. Medens kaffe m.v. blev indtaget var der som vanligt rørspurve i rørskovene samt svaler og terner over vandet. Efter formiddagskaffen gik Merete tilbage til startpunktet.

Vi gik nu lidt tilbage og op ad stien mod Turistvejen og ved rensningsanlægget havde vi syngende løvsanger. Lidt længere fremme måtte den første del stå lidt i læ under træerne på grund af regn, men det var kun et øjeblik.

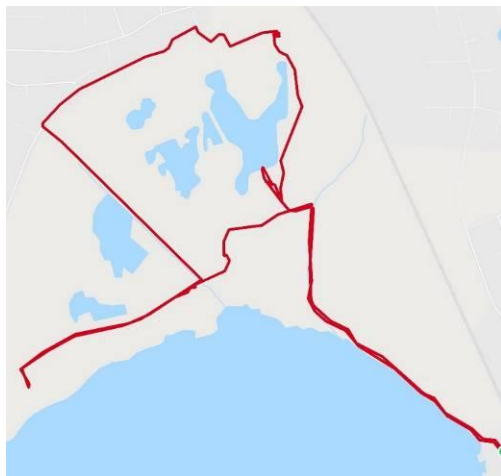
Fotos: Bjarne Andersen

Så nåede vi naturrummet og Birthe gik videre mod startpunktet, medens vi andre indtog madpakkerne under tag – nu var det til gengæld blevet solskin. Under frokosten var der stor skallesluger ved Olsens Sø

Vi begyndte nu tilbageturen og besluttede, da vi nåede stien ind til skjulet ved Olsens Sø, lige at tage et kik derind, det endte med en løbetur det sidste stykke, da det pludseligt regnede voldsomt.

Vi stod meget tæt i skjuleet så, afstandskravet kunne ikke opretholdes, men da vinduerne var taget ud, var det jo nærmest udendørs – dog med tag over.

Regnen holdt op, og vi gik udenfor igen og kunne nyde en rødstjert i trætoppen inden vi igen satte kurs mod roklubben.

Turen var på 6,5 km og vi nåede 37 arter.

Bjarne

Foto: Bjarne Andersen

Onsdag den 19. maj 2021

Vi var knap 40 grågæs der mødtes ved Strøby Kirke for at gå en tur i Tryggevælde Ådal og bagefter i Vallø Slotspark.

Turen gik over den gyngende bro og videre over engen med sivsanger, gul vipstjert, rørspurv og engpiber i sangflugt samt en kukkende gøg i baggrunden. Herfra gik vi langs det levende hegn, hvor vi havde stor glæde af alle sangerne – det ville være rart, hvis de kunne vænne sig til at skiftes til at synge og ikke hele tiden synge oven i hinanden, men vi kan jo ikke få alt.

På turen langs det levende hegn havde vi munk, nattergal, kæranger, gulbug, tornsanger, gransanger, løvsanger, bogfinke og gulspurv.

Kort efter fugletårnet var det tid til kaffepausen – grågæs kan ikke klare sig uden et koffeintilskud.

Turen gik nu tilbage ad samme rute, og da vi igen havde krydset åen slog vi os ned på solnedgangsbænkene, hvor frokosten blev indtaget.

Foto: Bjarne Andersen

Tilbage ved bilerne havde vi gået 3,9 km (opmålt via MapMyRun).

Herfra kørte vi til Vallø Slot, hvor vi gik en tur i slotsparken og skovområdet. Her var der ikke mange spændende fugle, men det er jo et utroligt flot område, og der kom krydser på dagens liste – blishøne, gråand, rødhals og skovskade. Derudover en utrolig flot svamp og en masse flotte og store træer.

Foto: Bjarne Andersen

Poresvamp, men hvilken? Her efterlyses et kvalificeret bud.

Tilbage ved bilerne havde vi gået 2,6 km (opmålt via I forms ruteplaner).

Alt i alt nåede vi op på 46 arter og 6,5 km, så dagens motionsrate er klaret.

Bjarne

Husker I de små planter vi så i skovbunden i Vallø Slotspark? De dækkede et større område og var ukendt for de fleste

Det viste sig at være spøjssløg (allium paradoxum) – Et særpræget navn!

De findes oprindeligt i bjergegnene i Iran og Kaukasus, hvor de bruges i madlavningen.

Smager og lugter som hvidløg.

Mon nogen ligger inde med et billede?

Grethe

Onsdag d. 2. maj – bustur til Møn

35 forventningsfulde deltagere, heriblandt et par nye, var mødt frem på pladsen foran Ballerup rådhus til Grågæssenes første bustur i lange, lange tider. Coronapandemien havde siden marts 2020 lagt hindringer i vejen for næsten alle initiativer, men nu endelig lykkedes det.

Kravet til offentligt transport, som busturen henregnes til, kræver mundbind, når passagerer sidder i bussen, så for at være på den sikre side, var der købt mundbind ind til samtlige deltagere; men pandemiens restriktioner sidder i den grad på rygraden af folk, så samtlige deltagere uden undtagelse havde medbragt egne mundbind, selvom det ikke var annonceret på forhånd.

Gensynsglæden var stor, da det viste sig, at det var vores faste chauffør, Jakob, der dukkede op. Som den yngste i hele forsamlingen, var han den eneste, der ikke var påbegyndt vaccinationer, medens vist nok samtlige havde et coronapas.

Kl. 7.00 blev kursen sat sydpå mod opsamling ved afkørsel 31a på Køgebugtmotorvejen.

Turledere på turen var Ib og Joan, der hermed indtrådte på pladsen efter Jesper og havde debut på denne tur.

Ruten mod Møn var denne gang lagt forbi Ugledige sø, hvor stor skallesluger har et af sine kerneområder med opsatte kasser fra søen og videre ned langs Mern Å til udløbet ved Balle Strand. Med en stram tidsplan var der ikke rigtig tid til et længere ophold, så den smukke sø med omgivelser måtte ses fra bussen. Heldigvis gav en rød glente lidt opvisning tæt på bussen på denne strækning

Foto: Joan Klausen

Vejret var flot, en lille smule diset, men Stevns klint var synlig. Det fine vejr gjorde også, at de fleste sangere var aktive, bl.a. gulbug, gærdesanger, havesanger, kærssanger, tornsanger, løvsanger og gøgen.

11.30 blev kursen sat mod Nyord, hvor fugletårnet var lukket p.gr.a. coronaen, men vi fortsatte til Hyldevang shelterplads, hvor der er et handicap tårn med fin udsigt over engene. Nyord er kendt for alle sine svaler, og alle tre arter blev også set. Om efteråret samles tusinder af svaler til stor irritation for de fastboende, da de overlader efterladenskaber på biler og lignende

Ankommet til Jydelejet, kom den tilbageværende diskussion, om kaffepause med det samme. Ingen nye argumenter, men kaffen blev som sædvanligt indtaget umiddelbart indenfor den røde port, hvorefter en gruppe gik direkte ud til Jydeleje faldet, medens en anden gruppe startede med at bestige Aborrebjerg, højeste punkt på Møn.

Stor gøgeurt Foto: Joan Klausen

Efter indtagelse af frokost fortsatte turen mod jordbassinerne ved den gamle sukkerfabrik i Stege. På vejen gennem Ulvshaleskoven, blev vi standset lidt, da en større fugl gik rundt på vejen. Det var en påfugl med en mage i det nærliggende sommerhus.

Jordbassinerne gav de forventede lappedykkere, svømme- og dykænder samt stor præstekrave og rødben, således at turens total blev 60 arter, hvilket er ganske flot på en enkelt dag.

Turens højdepunkt blev den gamle tradition med lumumba ved sidste stop, inden hjemturen blev påbegyndt. Jakob havde ikke glemt håndelaget. Efter afsætning ved 31a blev Ballerup rådhus nået kl. 16.45.

Ib

Onsdag d. 16. juni til – bustur til Sydsjælland

Dagens bustur skulle efter planen være gået til Vemmetofte og Stevns fyr, og den oprindelige plan indebar spising i caféen ved fyret. Det var dog ikke en mulig løsning på grund af covid-19 og pludselig havde vi et problem, da vi ikke kunne få en dag til at gå de to steder. Joan, Grethe og jeg var en tur på Køge Ås for at se, om det var en mulighed, men det er et terræn, der kræver gode ben og balance, så det blev fravalgt (der var heller ikke så mange fugle den dag vi var der).

I stedet besluttede vi, at turen i stedet kunne gå til Avnø med første stop ved Gødstrup Engso. Desværre var den enlige p-plads her optaget af en anden bil, så Flemming Kragh foreslog, at vi kørte til Broksø Gods, hvor der et stykke tid havde siddet en buskrørsanger. Det lykkedes og alle fik set og hørt fuglen, der sad frit fremme i træet, dertil en skrigende påfugl i baggrunden og stillits i nærheden af bussen.

Buskrørsanger

Foto: Rasmus Gersholm Momme

Da vi var begyndt at køre målrettet efter specialiteter, kørte vi til engene ved Vejlø Bro i håbet om også at spotte stylvølberne, der tidligere var set der - det lykkedes ikke, men i stedet fik vi en sort svane på vandet ved Gavnø.

Foto: Bjarne Andersen

Næste stop var Avnø, hvor vi startede med kaffe i behørig corona-afstand – det er den seneste formiddagskaffe vi har fået i meget lang tid – det beklager jeg. Under kaffen havde vi bomlærke i toppen af en busk. Vi gik til østenden af halvøen med de to sheltere. Her var et par strandskader, og på vejen over engen var der masser af lærker i luften. I Nokkeskoven hørtes blandt andet gulbug og havesanger.

Foto: Bjarne Andersen

På afstand kunne vi se de mange sæler på sandbanken i fjorden. Vi gik videre langs kysten og da vi nåede Planetstien, gik en del af gruppen tilbage mod naturcenteret, medens andre gik til fugletårnet i den vestlige del af halvøen.

Undervejs havde vi en havørn siddende på en sten i fjorden.

Fotos: Bjarne Andersen

Tilbage ved naturcenteret fik de sidste indtaget frokosten, så vi kunne køre videre mod Ølsemagle Revle - her var der rødben, sortklire, skeand og gærdesanger.

Vi havde et fantastisk vejr hele dagen og nåede op på 55 arter.

En fin afslutning på en meget kort sæson – 3 ture i egne biler og 2 busture, men vi er i gang igen.

Bjarne

Grågæssenes ture og foredrag, august – november 2021

Ture: Kontakt Jan Chr. Mollerup på tlf. 40 50 84 87 eller på mail: f.mollerup@mail.dk

Turledere: Bjarne Andersen (4055 2314), Joan Klausen (5192 8836) og Ib Sørensen (4029 9710)

Vær ved tilmelding til busture opmærksom på, at vi har skiftet bank til Merkur Andelskasse, reg. nr. 8401 konto nr. 1190869. Hvis du i sidste øjeblik forhindres i at deltage i en bustur, bedes du kontakte en af turlederne, så vi ikke står og venter på dig.

Tur i egne biler til Staunings Ø onsdag den 4/8 kl. 9.00 – 14.00. Vi mødes på parkeringspladsen ved Jersie Strandpark og går til den sydlige ende af Staunings Ø. Efter fuglekiggeriet er der mulighed for en tur i bølgens blå i forbindelse med frokosten – så husk badetøj. **Husk at kontakte Pamela Bartholomeusz (2482 4345) hvis du har brug for kørelejlighed.**

Bustur til Sydvestsjælland den 25/8 kl. 7.00 – 17.00. Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling på pendlerparkeringspladsen ved afkørsel 31a/Solrød Syd til Lejodde hvor vi ”obser” og indtager formiddagsforplejningen inden vi kører til Borreby Mose og derefter Stignæs. Max. 35 deltagere. Indbetal kr. 310,00 på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/7. Efter den 1/8 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Mollerup (4050 8487). Husk ved tilmelding at anføre hvis du ikke stiger på i Ballerup.

Bustur til Falsterbo den 8/9 kl. 7.00 – 17.00. Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling på Tårnby St. til Falsterbo. Max. 35 deltagere. Indbetal kr. 325,00 på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/8. Efter den 15/8 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Mollerup (4050 8487). Husk ved tilmelding at anføre hvis du ikke stiger på i Ballerup. **Husk pas/billed-id.**

Tur i egne biler til Hellebæk Avlsgård og måske Nivå Strandenge den 22/9 kl. 9.00 – 14.00. Vi mødes på parkeringspladsen ved Hellebæk Avlsgård, Hellebækvej og kører derefter evt. til reservatet ved Nivå Bugt.

Bustur til Vadehavet den 4. – 7/10 kl. 7.00 – 17.00. Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling på pendlerparkeringspladsen ved afkørsel 31a/Solrød Syd til Vadehavet hvor vi besøger mange af de kendte steder både nord og syd for grænsen. Maks 31 deltagere. Vi indkvarteres på Hohenwarte med fuld forplejning i dobbeltværelser til en pris på 3.600,00 kr. Der er 2 enkeltværelser med fælles bad til en merpris af 300,00 kr. og få enkeltværelser med eget bad til en merpris på 500,00 kr. Indbetal på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/9. Efter den 15/9 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Møllerup (4050 8487). Husk ved tilmelding at anføre hvis ikke du stiger på i Ballerup. **Husk pas/billed-id.**

Onsdag den 13/10 kl. 13.00 i Vanløse Kulturhus, entré 30 kr. En rejse til Socotra, v. Stig Jensen

Arabiens biodiversitets juvel Socotra er en lille ø ud for Somalias kyst. Socotra er naturmæssigt unikt, hvor 37 % af planterne, 90 % af reptilerne og 10 fuglearter er endemiske og findes ingen andre steder i verden. Socotra har i årevis været lukket for turister, fordi øen tilhører det borgerkrigsramte Yemen. I marts 2020 fik Stig Jensen mulighed for at besøge Socotra. Han vil vise billeder og fortælle om øens enestående natur og mennesker.

Bustur til Tissø, Flasken og Reersø den 27/10 kl. 7.00 – 17.00. Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling på pendlerparkeringspladsen ved afkørsel 31a/Solrød Syd til den sydlige ende af Tissø inden vi fortsætter mod Reersø. Max. 35 deltagere. Indbetal kr. 315,00 på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 15/9. Efter den 1/10 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Møllerup (4050 8487). Husk ved tilmelding at anføre hvis du ikke stiger på i Ballerup.

Grågæssenes 25 års jubilæum den 3/11 – yderligere information følger når programmet er endeligt klar.

Onsdag den 17/11 kl. 13.00 i Vanløse Kulturhus, entré 30 kr. Løst, fast og lidt af hvert fra fugleåret 2020, v. Bo Tureby

Nu kommer Bo Tureby igen, viser sine fantastiske fuglebilleder og fortæller levende om sine oplevelser med fuglene.

Eventuel framelding til endagsbusture må finde sted senest onsdag ugen før turens afholdelse. Det indbetalte beløb returneres, fratrukket et ekspeditionsgebyr på kr. 50.-/pr. ekspedition.

BEMÆRK: VI SENDER INGEN BEKRÆFTELSE PÅ ENDAGSBUSTURE. DU ER PÅ LISTEN, HVIS IKKE DU HØRER FRA OS. PÅ FLERDAGSBUSTURE SENDER VI BEKRÆFTELSE PÅ DIN TILMELDING

Redaktion: Grethe Wenzell, E-mail: grethewenzell@webspeed.dk

Næste blad udsendes i oktober måned. Deadline: d. 20. september 2021

